

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Milana Podhrázkého a soudců Petra Mikeše a Jitky Zavřelové v právní věci žalobce: **M. T.** zastoupený JUDr. Jiřím Hanečkem, advokátem se sídlem Komenského 216/2, Ivanovice na Hané, proti žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**, se sídlem Jeremenkova 40a, Olomouc, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 5. 2021, čj. KUOK 56561/2021, sp. zn. KÚOK/41438/2021/OMPSČ-P/450, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 22. 11. 2022, čj. 33 A 19/2021-45,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Komise pro projednávání přestupků Statutárního města Prostějov výrokem II. rozhodnutí ze dne 18. 3. 2021, čj. PVMU 29799/2021 16a, shledala žalobce vinným ze spáchání přestupku proti veřejnému pořádku dle § 5 odst. 1 písm. a) zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích. Měl se ho dopustit dne 5. 12. 2020 v době mezi 21:30 hod. a 22:00 hod. v lokalitě Zadní Dlátka v Nemčicích nad Hanou tím, že úmyslně „porušil“ výzvu úřední osoby při výkonu její pravomoci. Za to mu byla uložena pokuta ve výši 500 Kč a povinnost uhradit náhradu nákladů řízení ve výši 1000 Kč. Okolnosti spáchání skutku byly popsány tak, že uvedeného dne přijala Policie ČR oznámení, že ve zmíněné (archeologické) lokalitě se nacházejí tři osoby, které zde s detektorem kovu nezákonně hledají archeologické památky. Hlídka se po příjezdu společně s oznamovatelem vydala směrem k podezřelým osobám. Ovšem poté, co se k nim přiblížili, podezřelé osoby změnily směr a zrychlily chůzi a následně se rozběhly. Jeden z příslušníků policie podezřelé osoby zákonným způsobem vyzval, aby se zastavili. Tuto výzvu zopakoval čtyřikrát. Podezřelé osoby ještě 200 metrů

pokračovaly v běhu, poté dvě z nich zastavily a doběhl je příslušník policie. Třetí osoba z místa uprchla. Lze dodat, že skutek nezákonného hledání archeologických památek byl řešen samostatně a nebyl předmětem daného řízení, přičemž výrok I. prvostupňového rozhodnutí se týkal D. K., který byl druhou osobou, kterou policejní hlídka na místě identifikovala.

[2] Žalobce se proti prvostupňovému rozhodnutí odvolal. Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím shledal toto odvolání v části směřující proti výroku I. prvostupňového rozhodnutí nepřipustným a zamítl jej (týkalo přestupku dalšího účastníka). V části směřující proti výroku II. žalovaný změnil výrokovou část prvostupňového rozhodnutí tak, že nahradil slovo „porušil“ slovem „neuposlechl“. To však podle žalovaného nic nemění na tom, že prvostupňové rozhodnutí bylo zákonné a řádně odůvodněné, a proto ho ve zbytku ve výroku II. potvrdil.

II. Žaloba a rozsudek krajského soudu

[3] Žalobce se žalobou podanou ke Krajskému soudu v Brně domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného. Poukázal na to, že prvostupňové rozhodnutí souvisí s podezřením ze spáchání přestupku dle § 39 odst. 2 písm. g) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči (žalobce byl obviněn z toho, že bez příslušného povolení prováděl archeologický výzkum). Řízení o tomto přestupku však Krajský úřad Olomouckého kraje zastavil, protože spáchání skutku žalobci nebylo prokázáno. Z toho vyplývá, že žalobce neměl důvod neuposlechnout výzvu příslušníků policie. Naopak poté, co si společně s dalším účastníkem prvostupňového řízení uvědomili, že se jedná o příslušníky policie, dobrovolně se jim podrobili a spolupracovali s nimi.

[4] V rekapitulaci odůvodnění odvolání žalobce v rámci žaloby zopakoval, že nemohl uposlechnout úřední osobu při výkonu její pravomoci, neboť si zaprvé nejdříve nebyl vědom, že se jedná o úřední osobu, a za druhé tento příkaz nebyl zřetelně slyšet. Nemohl policisty vidět, protože v daný čas byla již tma a úřední osoby se k němu blížily, aniž by byly osvětleny. Rovněž neměly na svém oblečení žádné reflexní prvky (či reflexní vestu). Nemohl je ani slyšet, protože od něj byli poměrně vzdáleni. Dále je třeba brát v potaz, že toho dne byl silný vítr. Žalobce výzvu úředních osob zřetelně neslyšel, a i z toho důvodu ji tedy neuposlechl. Díky tomu, že si však nebyl vědom, že se jedná o příslušníky policie, měl obavu, zda ho dané osoby nechtějí napadnout a fyzicky mu ublížit, tak chtěl raději udržet bezpečný odstup. Podle žalobce k prokázání přestupku proti veřejnému pořádku je potřebné prokázat úmysl, což se správním orgánem s ohledem k okolnostem policejního zásahu i výsledku souběžného správního řízení ve věci nezákonného archeologického nálezu nepodařilo.

[5] Krajský soud žalobu shora označeným rozsudkem zamítl. Pro posouzení v daném řízení považoval za podstatné pouze to, zda byla naplněna skutková podstata přestupku proti veřejnému pořádku, tedy, zda žalobce neuposlechl výzvu úřední osoby. Fakt, že žalobce nebyl shledán vinným z přestupku podle zákona o státní památkové péči byl podle krajského soudu irelevantní.

pokračování

[6] Jde-li o naplnění formálních znaků skutkové podstaty daného přestupku, je ze znění § 5 odst. 1 písm. a) zákona o některých přestupcích zřejmé, že základními podmínkami pro naplnění skutkové podstaty přestupku spočívajícího v neuposlechnutí výzvy úřední osoby při výkonu její pravomoci je skutečnost, že výzvu učinila úřední osoba, stalo se tak při výkonu její pravomoci na základě zákonného zmocnění a fyzická osoba výzvu neuposlechla. Žalobce vyzvaly úřední osoby, které vykonávaly svou pravomoc. Výzvou je faktický pokyn, kterým úřední osoba vyzývá podezřelou osobu, aby něco konala, něčeho se zdržela, nebo něco strpěla. Tato výzva má zákonem předepsané náležitosti, které zde byly naplněny. V případě žalobce to byl pokyn k tomu, aby se zastavil. Podle svědeckých výpovědí výzva zněla „*Policie! Jménem zákona, stůjte!*“. Příslušníci policie v daném případě měli na sobě služební stejnokroje, a kromě toho výzvu doplnili ústním vyslovením „*Policie!*“. Podle krajského soudu tedy dostatečně prokázali svou totožnost. Soud tvrzení žalobce o tom, že neslyšel výzvu kvůli povětrnostním podmínkám, považoval za účelové. Za rozhodnou v tomto směru považoval svědeckou výpověď oznamovatele Mgr. J. P. jakožto nestranné osoby. Oznamovatel potvrdil, že výzvu bylo i z větší vzdálenosti a ve špatných povětrnostních podmínkách zřetelně slyšet. Navíc žalobce byl vyzván opakovaně. Krajský soud proto neprováděl dokazování o povětrnostních podmínkách v dané lokalitě zprávou Českého hydrometeorologického úřadu, kterou žalobce připojil k žalobě.

[7] Ohledně naplnění subjektivní stránky přestupku krajský soud uvedl, že zákon o některých přestupcích v případě fyzické osoby požaduje zavinění. Podle krajského soudu sice žalobce svým útekem nechtěl přímo ohrozit chráněný zájem, ale musel být srozuměn s tím, že se tak může stát. Pro naplnění zavinění jako zákonného požadavku postačuje nepřímý úmysl, který zde byl dán. I vzhledem k profesi žalobce (tvrdí, že je strážníkem městské policie) byl jednoznačně přítomen znak vědomí protiprávnosti jednání (útek po spatření hlídky policie, která evidentně směřovala k žalobci, který byl s detektorem kovů v sousedství archeologické lokality ve večerních hodinách).

[8] Krajský soud uzavřel, že neshledává na napadeném rozhodnutí nic protizákonného. Žalovaný vycházel z provedených důkazů, kterých nasbíral dostatečné množství, a následně je hodnotil jednotlivě i ve vzájemných souvislostech, a zohlednil také to, že se výpovědi žalobce v průběhu času značně lišily.

III. Kasační stížnost, vyjádření žalovaného a replika žalobce

[9] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost. V kasační stížnosti opět zrekapituloval průběh správního řízení a přidal i rekapitulaci řízení před krajským soudem. Podle stěžovatele skutková podstata, ze které vycházel správní orgán v napadeném rozhodnutí, nemá oporu ve spisech a při jejím zjišťování byl porušen zákon takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto vadu měl krajský soud rozhodnutí zrušit. Tuto obecně formulovanou námitku následně stěžovatel rozvíjí v dílčích námitkách.

[10] V první řadě vytýká soudu, že nesprávně považoval oznamovatele Mgr. J. P. za nezaujatou osobu. Ten nemůže být nestranný, protože policejní hlídku přivolal a zásahu se s ní zúčastnil. Dále namítá, že závěr soudu o tom, že je nepravděpodobné, že by stěžovatel neslyšel ani jednu výzvu, je neobjektivní a nepodložený a v rozporu se zásadou *in dubio pro*

reo. Z popisu zásahu vyplývá, že oznamovatel byl na opačné straně od zasahující policejní hlídky než stěžovatel, a proto mohl slyšet výzvu, kterou stěžovatel neslyšel. I když stěžovatel navrhoval důkaz zprávou o počasí v čase a místě zásahu, krajský soud ho odmítl provést. Pokud by tak učinil, mohl zjistit směr a sílu větru, což má vliv na šíření zvuku, a mohl tak zjistit, které osoby stály po větru a které proti němu, a poté zvažovat, co kdo mohl slyšet. V dosavadním řízení tak nebyla tato důležitá okolnost namítaná stěžovatelem spolehlivě objasněna.

[11] Závěr krajského soudu o rozporu ve výpovědích stěžovatele není podložen. Úřední záznam policejní hlídky zachycuje její poznatky a nelze jej zaměňovat s protokolem o podání vysvětlení, který měl být s podezřelými osobami (stěžovatelem a dalším účastníkem správního řízení) po policejním zásahu neprodleně sepsán. Policejní hlídka se však spokojila s vysvětlením podezřelých osob. Důvodem bylo, že s policejní hlídkou spolupracovaly, neměly při sobě jiné předměty, které by svědčily o protiprávní činnosti a detektory kovu byly mimo provoz. Stěžovatel z přístupu policejní hlídky vyvodil, že se vše vysvětlilo a že je mimo podezření z protiprávní činnosti. Z tohoto důvodu považuje pozdější obvinění z přestupku proti veřejnému pořádku za účelové. Domnívá se, že sleduje pouze ospravedlnění policejního zásahu proti pachatelům nezákonného archeologického výzkumu. Stěžovatel poukazuje na to, že souběžně vedené řízení o tomto přestupku bylo vůči němu zastaveno. Skuteční pachatelé v daný večer unikli a stěžovatel se domnívá, že se jej správní orgány snaží alespoň „za něco“ postihnout, když se v nesprávný čas pohyboval na nesprávném místě.

[12] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že fakt, že Mgr. P. oznámil přestupek, nezakládá pochybnosti o jeho nestrannosti. V době spáchání přestupku se nacházel na místě z pozice zaměstnance Ústavu archeologické památkové péče, který tam prováděl namátkovou kontrolu. V řízení nevyšly najevo žádné skutečnosti, které by zpochybňovaly jeho nestrannost nebo věrohodnost. Nepříznivými povětrnostními podmínkami se žalovaný dostatečně zabýval a vypořádal je v napadeném rozhodnutí (ve třetím odstavci na straně 6). Zdůraznil, že toto odůvodnění nestojí pouze na svědectví oznamovatele, které stěžovatel zpochybňuje. Změny ve výpovědi stěžovatele pak žalovaný podrobně vypořádal již ve vyjádření k žalobě. Námitka stěžovatele, že pozdější obvinění z přestupku neuposlechnutí výzvy považuje za účelové, sledující ospravedlnění policejního zásahu, měl žalovaný za ryze spekulativní. K souběžně vedenému řízení se již žalovaný také zevrubně vyjádřil ve vyjádření k žalobě. Správní orgány zjistily dostatečně okolnosti přestupku a vyvodily z něj odpovídající závěry. Stěžovatel byl ze spáchání přestupku usvědčen výpověďmi policistů a svědků, které neobsahovaly podstatné rozpory, byly logicky provázané a v řízení nevyšly najevo skutečnosti, které by zpochybňovaly nestrannost těchto osob. Pro aplikaci zásady *in dubio pro reo* tedy nebyly naplněny předpoklady. V podrobnostech žalovaný odkázal na odůvodnění svého napadeného rozhodnutí i napadeného rozsudku.

[13] Žalobce v reakci na vyjádření žalovaného ještě uvedl, že oznamovatel (svědek) Mgr. P. oznamoval událost, kterou pozoroval ze značné vzdálenosti a ve tmě. To, že by měl stěžovatel u sebe kopací nástroje, jak tvrdil oznamovatel, se neprokázalo. K osobě zmíněného svědka stěžovatel dodal, že má psychické problémy, které se musí řešit

pokračování

psychiatrickou léčbou. Ty mohou být příčinou některých tvrzení uvedeného svědka, které byly v rozporu s realitou.

IV. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[14] Vzhledem k tomu, že se jedná o věc, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, se Nejvyšší v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. nejprve zabýval tím, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud již podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, 933/2006 Sb. NSS, ve věci *Ostapenko*, v němž vymezil podmínky, za kterých je kasační stížnost přijatelná. Dovedl, že o přijatelnou kasační stížnost se může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturu odklon; 4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Ve věci stěžovatele však tyto podmínky naplněny nejsou.

[15] K uplatněné kasační argumentaci je třeba předeslat, že smyslu institutu přijatelnosti kasační stížnosti by zjevně odporovalo, pokud by se měl kasační soud zabývat vytvářením judikatury ohledně dílčích skutkových otázek (usnesení NSS z 29. 1. 2024, čj. 8 As 241/2022-25, bod 13). K tomu lze dodat, že je to především krajský soud, který je oproti Nejvyššímu správnímu soudu povolán zhodnotit napadené správní rozhodnutí v tzv. plné jurisdikci, včetně otázek skutkových, o nichž si sám učiní úsudek. Zásah ze strany Nejvyššího správního soudu je v tomto ohledu výjimečný a omezuje se zpravidla na vady řízení a dokazování ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. (rozsudky NSS z 1. 3. 2017, čj. 6 As 256/2016-79, bod 21, či z 13. 5. 2020, čj. 6 Afs 7/2020-52, bod 23). Nejvyšší správní soud má tedy v řízení o kasační stížnosti zasahovat do hodnocení skutkových otázek, které provedl krajský soud, pouze tehdy, byl-li závěr ohledně skutkových otázek zatížen hrubou vadou. Muselo by se tedy jednat o skutečně zásadní pochybení krajského soudu. Případná nevýrazná pochybení totiž zpravidla nedosahují takové intenzity, aby založila přijatelnost kasační stížnosti (usnesení *Ostapenko* nebo usnesení NSS ze dne 31. 1. 2018, čj. 1 Azs 379/2017-26, bod 10).

[16] Jádrem sporu je posouzení otázky, zda byl dostatečně zjištěn skutkový stav, o kterém nejsou důvodné pochybnosti. Podle Nejvyššího správního soudu se krajský soud nedopustil zásadního pochybení při posuzování okolnosti, zda byl stěžovatel schopen slyšet výzvu úředních osob kvůli povětrnostním podmínkám. Protože krajský soud považoval skutkové okolnosti za dostatečně vyjasněné a mající oporu v spisovém materiálu, nepovažoval za potřebné provádět stěžovatelem navrhovaný důkaz, což dostatečně zdůvodnil. Krajský soud při posuzování vycházel ze svědeckých výpovědí a ze spisového materiálu. Odvolal se přitom i na vyjádření samotného stěžovatele. Jeho tvrzení, že výzvu zřetelně neslyšel, považoval za účelové. Za klíčové přitom považoval svědectví oznamovatele, podle něhož výzva byla zřetelně slyšet. Stěžovatelovo tvrzení o pochybnostech o nestrannosti svědka pouze z toho důvodu, že oznámil přestupek a policejní hlídku dovedl na místo, taktéž nezakládá

přijatelnost kasační stížnosti. Jak plyne mimo jiné z nálezů Ústavního soudu ze dne 22. 6. 2016, sp. zn. I. ÚS 520/16, za účelem zpochybnění věrohodnosti svědecké výpovědi je nutná existence objektivní pochybnosti o nezainteresovanosti svědka na výsledku řízení. Žádnou takovou objektivní pochybnost však v rámci posuzování přijatelnosti kasační stížnosti Nejvyšší správní soud neshledal. V této souvislosti soud nepřehlédl, že stěžovatel v replice k vyjádření žalovaného ke kasační stížnosti poukazuje i na údajné psychické problémy svědka. Aniž by se však Nejvyšší správní soud zabýval tím, zda je takové tvrzení dostatečně konkrétní (resp. zda by je mohl stěžovatel nějak doložit), je především zřejmé, že v řízení před krajským soudem stěžovatel takovou námitku neuplatnil, tedy nelze ji považovat za přípustnou (§ 104 odst. 4 s. ř. s.).

[17] Přijatelnost kasační stížnosti nezakládá ani tvrzení o nepodloženosti závěru krajského soudu o rozporu ve výpovědích stěžovatele. Krajský soud uvedl toto tvrzení v rámci celkového (zobecnujícího) zhodnocení rozhodnutí žalovaného. Vysvětlil, že žalovaný vycházel z provedených důkazů, kterých nasbíral dostatečně a hodnotil je ve vzájemných souvislostech. Podle krajského soudu žalovaný zhodnotil právě i to, že se výpovědi stěžovatele značně lišily a byly modifikovány. Na tuto skutečnost poukazoval i žalovaný ve svém vyjádření k žalobě. Ostatně daná zmínka ani nepředstavuje stěžejní argument napadeného rozsudku.

[18] Závěry krajského soudu, které v kasační stížnosti stěžovatel zpochybňuje, jsou přezkoumatelné, logické a dostatečně reagují na žalobní argumentaci stěžovatele. Krajský soud zhodnotil výpovědi učiněné během správního řízení. Zdůraznil též, že pro objasnění naplnění skutkové podstaty přestupku proti veřejnému pořádku neuposlechnutím výzvy úřední osoby není podstatné souběžné řízení, které bylo vedeno vůči stěžovateli v jiné přestupkové věci.

[19] Nejvyšší správní soud tedy v této věci k odůvodnění rozsudku nemá výhrady svědčící přijatelnosti kasační stížnosti. I kdyby snad krajský soud z hlediska sporné otázky skutkového děje dílčím způsobem pochybil, rozhodně by nešlo o hrubé pochybení při výkladu hmotného práva způsobem, který by vyžadoval zásah kasačního soudu, neboť závěry krajského soudu ohledně skutkového stavu *prima facie* nevzbuzují důvodné pochybnosti o jejich správnosti (usnesení NSS z 29. 1. 2024, čj. 8 As 241/2022-25). Za těchto okolností není důvod, aby Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost přijatelnou.

V. Závěr a náklady řízení

[20] Nejvyšší správní soud na základě výše uvedeného dospěl k závěru, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[21] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (usnesení NSS ze dne 16. 6. 2021, čj. 9 As 83/2021-28, bod 18). Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti svědčilo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

pokračování

P o u ě n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 19. dubna 2024

Milan Podhrázký
předseda senátu